

HC 9, 27-11-2010, Strafprocesrecht Rechtsmiddelen

Onderwerp: verzet tegen strafbeschikkingen

Het verzet levert op dat de zaak op de normale wijze bij de strafrechter wordt aangebracht en op de reguliere manier wordt afgewikkeld. In eerste instantie komt zo'n zaak bij de rechtbank terecht. Op het vonnis zijn de gewone regels voor rechtsmiddelen tegen rechtelijke beslissingen van toepassing. Vroeger was het zo dat de zaak werd behandeld door dezelfde rechter die het verzet had behandeld. Het idee daarachter was dat de verdachte die in zijn afwezigheid was veroordeeld daartegen verzet kon instellen, zodat dezelfde rechter die zaak weer zou behandelen. De verdachte die verzet deed moest op de eerstvolgende dag dat er verzet diende komen. Daartoe waren vaste 'verzetdagen' vastgesteld. Het idee hierachter was dat de verdachte dan de mogelijkheid had zich bij verstek te laten veroordelen. Als de uitspraak hem dan niet aanstond, kon hij in verzet. Als dat hem niet aanstond, kon hij daarna in hoger beroep en zich eerst bij verstek laten veroordelen. Beviel dit hem niet, dan kon hij nog verzet doen tegen het arrest. Om financiële redenen is dit afgeschaft. Van belang is wel om in te zien dat alleen de verdachte het recht van verzet had, de officier had dit niet.

De meest voorkomende vorm van criminaliteit is verkeerscriminaliteit. Omdat het aantal auto's is gestegen, is het aantal verkeersdelicten ook sterk gestegen. Om deze reden is de strafbeschikking mogelijk gemaakt. Het effect hiervan is het voorkomen van strafvervolging. De verdachte voldoet aan een aantal voorwaarden, waardoor de officier van justitie afziet van vervolging. Als de verdachte niet aan de voorwaarden, bijvoorbeeld betaling, voldoet, zal de officier alsnog doorgaan met de vervolging.

Van belang bij een transactie is dat niet zomaar tot niet- vervolging kan worden overgegaan, wanneer blijkt dat de verdachte een duidelijk belang heeft bij de vervolging. Dit staat allemaal in de regeling omtrent de transactie omschreven.

De bestuurlijke boete is aan de orde in de WAHV, ofwel wet Mulder. Tegen een strafbeschikking kun je in beroep bij de kantonrechter. De feiten uit de wet Mulder kunnen nog steeds strafvorderlijk worden afgedaan. Dit geschiedt dan via de kantonrechter. De WAHV is administratiefrechtelijk van aard. Daar zitten beperkingen aan, met betrekking tot de rol van de rechter.

Art. 6 EVRM

Art. 6 EVRM: algemene waarborg. Deze stelt eisen aan een procedure als het gaat om determination of a criminal charge. 'Criminal charge' is een autonoom begrip. Als nationale wetgever kun je dus niet alle strafbare feiten uit het strafrecht halen en ze vervolgens administratief afhandelen. Technisch gezien kun je bepaalde delicten dus uit het strafrecht halen en ze administratiefrechtelijk afdoen, zodat de burgemeester in zo'n geval over bijvoorbeeld verkrachting kan oordelen. Dit mag dus niet, omdat het in wezen autonoom gezien een dermate zware aantijging is dat het moet worden afgehandeld ten overstaan van een onafhankelijke en onpartijdige rechter, dus een 'court' in de zin van art. 6 EVRM. In de EU is algemeen aanvaard dat hierop een uitzondering mag worden gemaakt ten behoeve van relatief lichte verkeersdelicten.

Wet OM- afdoening

Wet OM- afdoening: nieuwe strafrechtelijke procedure. Deze moet de figuur van de transactie uiteindelijk vervangen. Het kenmerk van de OM- afdoening is dat het OM vaststelt dat een bepaald strafbaar feit is begaan, en daarvoor zelfstandig een straf oplegt. Degene die het niet eens is met een strafbeschikking, kan daartegen in verzet komen bij de gewone rechter. De strafrechter geldt vervolgens als 'court' ex art. 6 EVRM. Art. 257a WvSv: De officier van justitie kan, indien hij vaststelt dat een overtreding is begaan dan wel een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf is gesteld van niet meer dan zes jaar, een strafbeschikking uitvaardigen. De officier van justitie komt in zo'n geval tot het opleggen van een straf in de zin van het wetboek van strafvordering. Tot nu toe is het alleen mogelijk zo'n strafbeschikking uit te vaardigen waarbij men wordt veroordeeld tot het betalen van een geldboete voor een limitatief aantal gevallen. Het ontzeggen van de rijbevoegdheid kan op dit moment nog niet door de officier van justitie, maar dit wordt nog wel ingevoerd.

Het niet verzekeren van je motorrijtuig wordt op dit moment al in de wet Mulder ingebracht. Het strafrechtelijk afdoen van dit delict kost enorm veel tijd en moeite, en daarom wordt het zo meteen automatisch bestraft met €90, dit om het minder tijdrovend te maken.

Gefaseerde invoering van de OM- afdoening: zie hiertoe ook de aanwijzing OM- afdoening, welke is gepubliceerd in de Staatscourant. Art. 257b WvSv regelt dat per AMvB kan worden bepaald welke opsporingsambtenaren bevoegd zijn tot het uitvaardigen van een geldboete.

Vereisten omtrent de strafbeschikking

Vereist is wel dat de verdachte zich bereid verklaart om zich aan de strafbeschikking te conformeren. Op zich is dit begrijpelijk als het gaat om iemand die bijvoorbeeld als straf een plantsoen moet schoffelen, maar het is minder begrijpelijk wanneer het gaat om ontzegging van de rijbevoegdheid.

Lid 2: extra waarborgen als het gaat om het opleggen van boetes hoger dan €2000,-. Dit kan alleen wanneer de verdachte, bijgestaan door een raadsman, wordt gehoord. Het horen geschiedt door de officier van justitie. Extra eis der horen geldt alleen bij zwaarde straffen en maatregelen. Bij minder zware straffen is dit niet vereist en kan zonder verdere waarborgen een dergelijke beschikking worden opgelegd. Art. 257c lid 4 WvSv: er kan ook een aankondiging van een strafbeschikking worden gedaan aan verdachte.

Art. 257d WvSv: de strafbeschikking wordt zo veel mogelijk in persoon uitgereikt. Het overgrote deel van de gevallen valt echter onder lid 2: de strafbeschikking wordt dan naar het GBA adres verstuurd. In de meeste gevallen is verdachte dan op de hoogte van de strafbeschikking en zal vaak betalen. Voldoening aan de strafbeschikking zorgt ervoor dat het recht op verdere vervolging vervalt.

Verzet tegen de strafbeschikking

Art. 257e WvSv regelt de mogelijkheid van verzet tegen de strafbeschikking. Dit lijkt op de regeling van normaal hoger beroep en cassatie: Tegen een strafbeschikking kan de verdachte verzet doen binnen veertien dagen nadat het afschrift in persoon aan hem is uitgereikt, dan wel zich anderszins een omstandigheid heeft voorgedaan waaruit voortvloeit dat de strafbeschikking hem bekend is. Onverminderd de vorige zin kan tegen een strafbeschikking waarin een geldboete van niet meer dan €340 is opgelegd, wegens een overtreding welke ten hoogste vier maanden voor toezending is gepleegd, verzet worden gedaan tot uiterlijk zes weken na toezending. Verzet kan niet worden gedaan indien de verdachte afstand heeft gedaan van de bevoegdheid daartoe door vrijwillig aan de strafbeschikking te voldoen. Verzet kan voorts niet worden gedaan indien de verdachte, bijgestaan door een raadsman, schriftelijk afstand heeft gedaan van de bevoegdheid daartoe.

Termijn voor het doen van het verzet

Wat wel afwijkt, is de plaats waar het rechtsmiddel moet worden aangewend. Lid 2 bepaalt dat verzet moet worden gedaan bij het parket dat in de strafbeschikking is vermeld. Uitzondering op de termijn van 14 dagen, deze kan namelijk langer worden wanneer de beschikking niet in persoon is uitgereikt. De termijn is dan 14 dagen nadat er zich een omstandigheid heeft voorgedaan waaruit blijkt dat het de verdachte bekend was. Zo kan het zijn dat de verdachte zelf naar het parket belt.

Als het gaat om een geldboete van maximaal €340, geldt een andere regeling. Het moet dan wel gaan om een overtreding welke maximaal 4 maanden voor verzending is gepleegd. De termijn is dan uiterlijk 6 weken na toezending, waarbij niet van belang is om vast te stellen dat de verdachte de brief daadwerkelijk heeft ontvangen. Dit is de zogenaamde GBA- fictie. Dit legt een zorgplicht neer bij de verdachte, deze is er immers voor verantwoordelijk dat hij zijn post daadwerkelijk ontvangt. In de praktijk zijn er veel mensen die hun post niet openen, bijvoorbeeld wanneer er CJIB of 'officier van justitie' op staat. Dan hebben ze een probleem, want dan vervalt hun mogelijkheid tot het doen van verzet. In deze situatie wordt overigens vaak niet van 'verdachte', maar van 'bestrafte' gesproken. Het enige mogelijke is in dit geval nog dat de officier van justitie nog een keer naar de strafbeschikking kijkt. Dit is geen verplichting, zie art. 257e WvSv: er is een vrije, discretionaire bevoegdheid van de officier van justitie om iets te doen naar aanleiding van het verzet. Vereist is dan wel dat de bestrafte vrijwillig aan de gewijzigde beschikking voldoet. De verdachte is niet verplicht om redenen aan te geven bij het doen van verzet.

Art. 257f WvSv

Art. 257f WvSv: de afwikkeling van het verzet. De officier brengt het verzet en de processtukken ter kennis van de rechtbank. De zaak wordt dus in eerste aanleg aangebracht. Het kan zijn dat dit geschiedt bij de sektor kanton van de rechtbank, de wet geeft namelijk geen dwingende aanwijzing. In dat geval noemt men de 'bestrafte' weer 'verdachte'. Er wordt dan ook een soort dagvaarding voor de terechtzitting uitgebracht. De oproeping moet net als een dagvaarding worden betekend, zodat kan worden vastgesteld dat de verdachte op de hoogte was van de strafzitting. De behandeling van de zaak geschiedt volgens de reguliere titels van boek 2. Het object is dan de omschrijving van het feit welke wordt vormgegeven in een tenlastelegging. De rechter beslist in dat geval op grondslag van de tenlastelegging. De procedure in verzet valt gelijk te stellen met een reguliere procedure in eerste aanleg. Er is dus ook niet zozeer sprake van een rechtsmiddel, wanneer het gaat om verzet tegen een strafbeschikking, want er wordt gewoon geheel opnieuw geoordeeld over de zaak.

Procedure van verzet

Als de rechter toekomt aan beantwoording van enige vragen van art. 350 Sv (eventueel kan niet-ontvankelijkheid van het OM worden uitgesproken), dan vernietigt hij de strafbeschikking. Van belang is altijd de eerste vraag: is het rechtsmiddel ontvankelijk. Als de voorschriften niet in acht zijn genomen hoeft de zaak niet behandeld te worden. Er is niets specifiek voorgeschreven omtrent de procedure, omdat de reguliere procedureregels van toepassing zijn. Hoger beroep op zo'n beslissing gaat ook gewoon via de reguliere regels van hoger beroep.

Overloop en rechtsgevolgen van een strafbeschikking

Zie hiertoe art. 255a WvSv: het levert een titel voor executie op. Hoe verhoudt het zich tot een normale strafprocedure? Art. 68 Sr is niet van belang voor de strafbeschikking, deze geldt alleen voor door de rechter opgelegde vonnissen. Art. 255a WvSv geeft een ne bis in idem-regeling welke wel op dit geval van toepassing is: Indien tegen de verdachte een strafbeschikking is uitgevaardigd die volledig ten uitvoer is gelegd, kan hij, behoudens het bepaalde bij artikel 12i, ter zake van hetzelfde feit niet opnieuw in rechten worden betrokken. Als de strafbeschikking niet ten uitvoer is gelegd, kan nog wel vervolgd worden voor dat feit. De officier van justitie kan dan de zaak aanbrengen ter zitting en een zwaardere straf vorderen dan een geldboete. Art. 112i WvSv: bij beklag bij het gerechtshof kun je het recht om te vervolgen doen herleven. Dat kan bijvoorbeeld wanneer het slachtoffer het er niet mee eens is dat de verdachte er zo makkelijk vanaf komt.